

KRONIKK &DEBATT

KRONIKK:

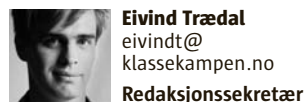
E-post:
kronikk@klassekampen.no
Maks 6000 teikn inkludert
 mellomrom. Legg ved
 portrettfoto.

DEBATT:

E-post:
debatt@klassekampen.no
Innlegg over 3000 teikn kan
 bli korta ned. Legg ved
 portrettfoto.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Eivind Trædal
eivindt@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

DEBATT

Klassekampen honorerer normalt ikkje innsendt stoff. Innsendaren si e-postadresse blir trykt med mindre innsendaren reserverer seg mot dette. For Klassekampen sine generelle vilkår for publisering, sjå www.klassekampen.no/KK/index.php/news/home/generelle_vilkaar

Dersom Stortinget ikke vil følge norsk lov, må de forandre loven.

Ulovlig rovviltmelding?

Tormod V. Burkey
KRONIKK

Miljøvernminister Erik Solheim ser ut til å tro at det står partiene på Stortinget fritt å bli enige om hva de vil i spørsmålet om nye bestandsmål for ulv og bjørn, og utarbeidelsen av en ny rovviltmelding. Det er ikke tilfelle. Stortingsmeldinger og forvaltningsplaner kan ikke være i strid med norsk lov. De burde heller ikke være i strid med våre internasjonale forpliktelser. Vil Stortinget bryte norsk lov, burde de i hvert fall være så høflige å forandre loven først.

Som borgere i et demokrati, er det vår plikt å skaffe oss den kunnskapen og forståelsen vi trenger for å gjøre ansvarlige valg. Vi betaler byråkrater og ministre for å gjøre en jobb for oss, fordi vi gjerne har andre jobber selv og ikke har overskudd til å legge oss oppi alt mulig. Men når det blir åpenbart at byråkrater og ministre ikke gjør en tilstrekkelig jobb er det vår borgerplikt å ta affære. Demokratiet er ingen hvilepute. Tvert imot, det *forplikter*.

Etter min forståelse har vi krav etter Århuskonvensjonen, og muligens miljøinformasjonsloven, på å få vite hva den gamle og eventuelt en ny rovviltmelding innebærer for bestandenes sannsynlighet for å dø ut (bestandens levedyktighet beskrives per definisjon som en sannsynlighet for å dø ut innen en gitt tidshorison). Når vi velgere delegerer til Solheim & Co. å ta seg av våre truede dyrearter, så har vi krav på å få vite om de beslutningene de tar gjør nok for å sikre bestandenes overlevelse (gir en akseptabelt lav risiko for at arten skal dø ut i landet vårt i løpet av et bestemt tidsrom). Solheims departement plikter å informere både Stortinget og velgerne om hva alternative forvaltningsvedtak betyr for fremtiden – for eksempel hvor sannsynlig det er at vi kommer til å ha ulv her i landet fremover.

Vi burde få en handlingsplan

for å sikre ulvens overlevelse, ikke en ny rovviltmelding med bestandsmål som ser ut til å dømme arten til å dø ut. Ulvebestanden i Skandinavia lider allerede av innavlsdepresjon og *founder effect*. Bestanden er så liten at den stadig mister verdifull genetisk variasjon. Gjennomsnittlig kullstørrelse har gått ned fra seks valper til under fire. Myndighetene burde gjøre noe aktivt for å få inn friske gener fra den finsk-russiske bestanden, og like fullt sørge for at de få innvandrerne som har overlevd turen gjennom reinbeiteområdene i nord, eller deres etterkommere, ikke skytes i de gjentatte massakrene som dagens forvaltning legger opp til.

Det er bare fjellreven som kan gjøre ulven rangen stridig som den mest utryddelsestruede pattedyrarten i norsk natur. I 2007 hadde vi en rettsak mot staten for å avgjøre om tillatelsen til jakt på fem ulv i Østerdalen vinteren 2005 var lovstridig. Spørsmålet fikk ikke en tilstrekkelig behandling i retten, og dom-

art så er hensynet til bestandens overlevelse ufravikelig. Etter mitt skjønn betyr det at det ikke er rom for å ta politiske hensyn, når bestandens overlevelse trues av et eventuelt vedtak.

Jeg har jobbet en god del med modeller for utdølessannsynligheter for truede arter. Uten å ha utført en analyse med realistiske data for den norske og den skandinaviske ulvebestanden, er jeg allikevel ikke i tvil om at den eksisterende praksisen i ulveforvaltningen (og regimet i dagens rovviltmelding) innebærer en uakseptabelt høy risiko for at arten kommer til å dø ut. Når forvaltningen påstår at de ikke truer bestandens overlevelse så har de ikke grunnlag for sin påstand. De har heller ikke gjort noe for å begrunne en slik påstand. For enhver populasjonsdynamiker og populasjonsgenetiker med litt kjennskap til situasjonen for ulven i Norge, og Skandinavia som helhet, fremstår påstanden som helt ubegripelig. Førre-var prinsippet gjennomsyrer norsk lov. En analyse

TRUET: Vi burde få en handlingsplan for å sikre ulvens overlevelse, ikke en ny rovviltmelding med bestandsmål som ser ut til å dømme arten til å dø ut, skriver Tormod Burkey.

FOTO: REUTERS/
SCANPIX

slik påstand, for en så truet art som ulven, er meget høye. Skulle forvaltningen derimot ha konkludert at jakten faktisk truer bestandens overlevelse, og dermed ikke kan tillates etter norsk lov, er kravene til analyse ikke høye i det hele tatt.

Forvaltningens frie skjønn er nedfelt i norsk lov. Men om forvaltningen ikke har den nødvendige kompetanse eller forståelse, og ikke har gjort noe for å få spørsmålet belyst av kompetente fagfolk – sågar ikke ser ut til å forstå at slik kompetanse eller forståelse er påkrevet – kan jeg ikke skjønne annet enn at det ikke kan være noe rom for forvaltningens frie skjønn. Utøvelsen av et slikt skjønn må være tuftet på en viss forståelse av materien.

Forvaltningen påstår at det å tillate jakt på ulv og å holde bestanden nede på et så lavt nivå som de gjør, er til ulvens eget beste fordi å gjøre noe annet vil medføre at folk tar loven i egne hender og driver ulovlig jakt. Så vidt meg bekjent finnes det ikke noe grunnlag for en slik påstand. Tvert imot, i den grad det finnes noen undersøkelser av dette spørsmålet så tyder resultatene på at det ikke finnes noen enkel sammenheng mellom lovlig og ulovlig jakt. Motstandere av dødsstraff pleier å argumentere motsatt: at offentlige henrettelser undergraver respekten for liv og gjør det mer sannsynlig at privatpersoner vil drepe ulovlig.

Er det for mye å håpe på at når regjering og storting nå skal revurdere bestandsmålene og bli enige om en ny forvaltningsplan, at de i hvert fall ber kompetente populasjonsdynamikere og populasjonsgenetikere (og da mener jeg ikke ansatte i Direktoratet for naturforvaltning eller Skandulv), helst i samråd med relevant juridisk ekspertise, om å komme og forklare for dem hvilke hensyn som må tas?

Store rovdyr som ulv og bjørn spiller en viktig funksjonell rolle i økosystemet. Men når bestandene holdes nede på så lave nivåer som vi har i Norge i dag kan de ikke lenger fylle denne funksjonen. Det kan ha dramatiske negative konsekvenser for andre arter, som Solheim også har ansvaret for.

Tormod V. Burkey,
bestandsøkolog, populasjonsdynamiker
tvburkey@alumni.princeton.edu

«Store rovdyr spiller en viktig funksjonell rolle i økosystemet»

men var følgelig ikke god (etter mitt ringe juridiske skjønn). Siden har vi uansett fått en ny naturmangfoldlov. Begge sider i retten var imidlertid enige om at når man har å gjøre med en truet

som er tilstrekkelig til å påstå at vedtakene om årets ulvejakt i Finnmark, Oppland og Hedmark ikke truer bestandens overlevelse er ikke utført. Kravene til en modell som kunne bekrefte en